



Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Den 26. april 2006

Sagsnr.: 164

Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har i skrivelse af 23. marts 2006 (Ad FLF alm. del) udbedt sig min besvarelse af følgende spørgsmål 278:

**Spørgsmål 278:**

”Vil ministeren kommentere artiklen fra Politiken den 23. marts 2006 ”Fejl i hver 3. smiley-rapport”, herunder kommentere oplysningerne om, at der er fejl i hver 3. rapport og at der ofte mangler begrundelser for indskærpelser i rapporterne, samt oplyse hvad ministeren vil gøre for at rette op på disse forhold?”

**Svar:**

Indledningsvis skal det nævnes, at oplysningerne i artiklen i Politiken stammer fra en sammenfattende rapport, som Fødevarestyrelsen i Mørkhøj udarbejder som konklusion på Fødevarestyrelsens egen kvalitetssikring af fødevareregionernes arbejde. Det drejer sig om den samlede rapport fra supervisionsen i 2005, som ligger offentligt tilgængeligt på Fødevarestyrelsens hjemmeside. Der er altså tale om oplysninger, som Fødevarestyrelsens selv har tilvejebragt i sin egen kvalitetssikring af egne arbejdsrutiner, og som Fødevarestyrelsen åbent lægger frem efter anbefaling fra EU.

Dernæst er det vigtigt at slå fast, at fødevarekontrollens kontrolrapporter er et offentlig dokument, som rummer oplysninger om den enkelte virksomheds vilje og evne til at overholde fødevarerlovgivningen. Fødevarestyrelsen stiller skrappe krav til kvaliteten af kontrolrapporterne, så de dels overholder de generelle offentligretlige krav, dels lever op til styrelsens egne retningslinier om dokumentation af kontrollen, så forbrugerne kan se, hvilken kontrol, der ligger til grund for kontrolresultaterne.

Fødevarestyrelsen bruger generelt mange ressourcer på at efteruddanne både kontrolpersonale og medlemmende i sagsopfølgning og dokumentation af kontrollen. Der udbydes en hel del kurser på området, der afholdes temadage, og der ydes løbende bistand og rådgivning fra Fødevarestyrelsen i Mørkhøj.

Fødevarestyrelsen har siden 2002 arbejdet systematisk med at forbedre kvaliteten af kontrolrapporterne i forbindelse med den årlige supervision af fødevareregionerne. Fra og med 2004 har Fødevarestyrelsen foretaget en egentlig benchmarking af resultatet af supervisionen på dette område. I 2004 blev der under supervisionen konstateret fejlprocenter i de regionale afdelinger på mellem 39% og 67% af rapporterne. En enkelt afdeling var nede på 18%. Gennemsnittet lå på 52%. I 2005 var fejlprocenterne halveret og lå i afdelingerne mellem 23% og 38%. En afdeling var nede på 11%, og en enkelt afdeling havde slet ingen fejl. Lands gennemsnittet var 26%.

Jeg er godt tilfreds med, at Fødevarestyrelsen arbejder målrettet på at forbedre kvaliteten af kontrolrapporterne, og at der er opnået forbedringer. Men jeg er ikke tilfreds med, at der stadig er en del fejl.

Det har i medierne og den offentlige debat været hævdet, at disse fejlprocenter kan skabe tvivl om pålideligheden af kontrolresultaterne på kontrolrapporterne, dvs. smiley'er. Det er jeg generelt ikke enig i.

Fødevarestyrelsen har oplyst, at langt de fleste af de fejl, som er blevet konstateret, har rent ”ordensmæssig” karakter og vedrører i hovedsagen beskrivelse eller uddybning af, hvilken kontrol, der er foretaget i tilknytning til de enkelte kontrolresultater. Fødevarestyrelsens interne retningslinier foreskriver, at der i bemærkningerne på kontrolrapporten skal laves en sådan beskrivelse med det formål, at forbrugerne og virksomhederne kan se, hvilke områder eller forhold der er gennemgået under kontrolbesøget. En række af disse fejl vedrører også, at der på kontrolrapporterne er skrevet bemærkninger, som enten er svære at forstå eller ikke er relevante. Det drejer sig bl.a. også om oplysninger, som skal dokumenteres andre steder, f.eks. på certifikater, eller at der gives kontrolresultat, når den tilsynsførende alene har vejledt virksomheden om reglerne på et bestemt område. Endeligt er der tale om eksempler på manglende dokumentation på kontrolrapporten af, at den tilsynsførende har udleveret blanket om virksomheders retssikkerhed i forbindelse med offentlig kontrol. Blanketten udleveres i henhold til lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter. Kravet om dokumentation af udlevering af denne blanket er en intern retningslinie i Fødevarestyrelsen.

Jeg mener, at det er vigtigt, at kontrolrapporterne klart dokumenterer og kommunikerer, hvad der er kontrolleret, og der er også behov for forbedringer på dette område.

En del af formålet med kvalitetskontrollen med kontrolrapporterne under supervisionen er at undersøge, om de tilsynsførende bruger den nødvendige sanktion i forbindelse med konstaterede overtrædelser. Det er op til den tilsynsførende konkret at vurdere hvilke virkemidler, som er nødvendige at bruge for at få den enkelte virksomhed til at rette op på konstaterede forhold. I nogle virksomheder kan det skønnes nødvendigt at give en indskærpelse, i andre er det nok blot at vejlede om reglerne for at opnå den samme effekt. Fødevarestyrelsen oplyser, at der under supervisionen er konstateret eksempler på kontrolrapporter, hvor der er givet glade smiley'er, men hvor bemærkningerne på rapporten giver anledning til at mene, at der skulle have været givet indskærpelser i stedet eller i enkelte tilfælde påbud. Tilsvarende har der været eksempler på, at der ikke er fulgt tilstrækkeligt konsekvent op på tidligere overtrædelser i form af såkaldt ”eskalerende myndighedsudøvelse”.

Jeg mener, at det er af afgørende betydning, at fødevarekontrollen bruger den sanktion, som er nødvendig for at få virksomhederne til at rette ind. Det er ikke tilfredsstillende, at der forekommer kontrolrapporter, som giver anledning til tvivl om, hvorvidt sanktionsapparatet skulle have været brugt mere konsekvent. Fødevarestyrelsen oplyser, at kontrolafdelingerne som opfølgning på supervisionen i efteråret 2005 blev pålagt at koncentrere sig om at få rettet op på netop disse forhold. Fire kontrolafdelinger blev pålagt at dokumentere forbedringer på området inden årsskiftet, hvilket de har gjort.

Slutteligt er der spørgsmålet om manglende ”begrundelser” for indskærpelser, som artiklen i Politiken omtaler. Fødevarestyrelsens retningslinier stiller krav om, at indskærpelser skal dokumenteres på kontrolrapporten i form af en beskrivelse af det konstaterede forhold med henvisning til den generelle regel, som er overtrådt. Fødevarestyrelsen oplyser, at der under supervisionen er konstateret eksempler på, at henvisningerne til de generelle regler mangler, eller at indskærpelser generelt er formuleret uklart o.lign. Fødevarestyrelsen påpeger, at der også her er tale om overholdelse af formkrav i henhold til styrelsens interne retningslinier, som skal sikre entydig kommunikation til virksomheden.

Fødevarestyrelsen peger endvidere på, at de tilsynsførende under tilsynsarbejdet er udstyret med det såkaldte ”digitale tilsyn” i form af bl.a. bærbar pc med en række faste standardtekster, som de tilsynsførende kan hente frem til hjælp for udfyldelse af bemærkningerne på de digitale kontrolrapporter. Disse standardtekster omfatter bl.a. forslag til indskærpelser, formuleret i henhold til formkravene. Fødevarestyrelsen vurderer, at disse standardtekster vil medvirke til at afhjælpe problemet med indskærpelser, som ikke er formuleret i overensstemmelse med retningslinierne.

Sammenfattende er det min opfattelse, at Fødevarestyrelsen gør et godt stykke arbejde for at forbedre kvaliteten af kontrolrapporterne. Jeg er dog ikke tilfreds med, at der stadig er så mange fejl, også selvom størstedelen af disse vedrører formkrav i henhold til styrelsens interne retningslinier. Jeg har især betænkeligheder ved, at der er konstateret kontrolrapporter, hvor der kan være tvivl om, hvorvidt de tilsynsførende har brugt de nødvendige sanktioner. Jeg har gjort Fødevarestyrelsen opmærksom på, at jeg forventer, at styrelsen tager initiativ til at opnå forbedringer i løbet af 2006.

Fødevarestyrelsen har hertil oplyst, at styrelsen som led i sin 10-punkts plan for styrkelse af fødevarekontrollen har planlagt en ekstra stikprøvekontrol af kvaliteten af kontrolrapporterne i maj 2006 som supplement til en lignende stikprøve, som udtages senere på året i forbindelse med supervision af fødevareregionerne. Kontrolafdelingerne skal i forbindelse med begge stikprøver leve op til niveauet, som er defineret i Fødevarestyrelsens resultatkontrakt. Der er i Fødevarestyrelsens resultatkontrakt krav om, at de enkelte kontrolafdelinger har en fejlprocent på max. 10% i 2006 og max. 5% i 2007.

Endelig vil jeg nævne, at det indgår i aftalen om Fødevarestyrelsen mellem regeringen og Dansk Folkeparti, at der skal ske stærkere kvalitetssikring af kontrolrapporter, øget fokus på kvalitetsprocedurer samt hurtigere iværksættelse af sanktioner ved overtrædelser.

Lars Barfoed

/Thomas Elvensø